

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z jeho predsedu JUDr. Juraja Klimenta a sudcov JUDr. Milana Karabína a JUDr. Petra Szaba v trestnej veci obvineného **F. H.** pre zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák. prerokoval na neverejnom zasadnutí 13. februára 2014 v Bratislave dovolanie obvineného F. H., podaného prostredníctvom ustanoveného obhajcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 12. januára 2012, sp. zn. 5 To 88/2009, a takto

r o z h o d o l :

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného F. H. sa **o d m i e t a**.

O d ô v o d n e n i e

Rozsudkom Okresného súdu Bratislava IV z 21. mája 2009, sp. zn. 2 T 108/2008, bol obvinený F. H. uznaný za vinného zo zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák. na skutkovom základe, že

dňa 25. marca 2008 v čase okolo 05.30 hod. v B. v časti S. G., na konci ulice V. v smere do mesta, 200 m za rozhraním poľných ciest, v mieste, kde sa po pravej strane nachádzala závora s bielo-červenými pruhmi, si od poškodeného M. M., nar. X..X..X., vypýtal mobilný telefón značky Sony Ericsson W800i, bielej farby s oranžovým lemovaním v hodnote 2.500,-Sk, s tým, že zavolá dievčaťu, ktoré malo poškodenému zobrať vetrovku, avšak telefón si vložil do pravého predného vrecka nohavíc a bezprostredne nato poškodenému podkopol nohy, čím ho zhodil na zem, kde poškodeného kopol do pravej spánkovej časti hlavy a následne do hrude, načo mu poškodený rukami podlomil nohy, pričom ako obžalovaný padal na poškodeného,

si na neho kľakol, čím pridržal poškodeného na zemi, pričom mu dal ruku do vrecka nohavíc, odkiaľ poškodenému vytiahol peňaženku s obsahom 2.700 Eur, občiansky preukaz, preukaz zdravotnej poisťovne VŠZP, bankomatovú kartu Tatra banky a.s., ktorú sa poškodenému podarilo obžalovanému z ruky vytrhnúť a odhodiť, načo obžalovaný poškodeného pustil, peňaženku zdvihol a odišiel, čím týmto svojím konaním spôsobil poškodenému M. M., trvale bytom S. K. č. X., celkovú škodu vo výške 90.479,50,-Sk (3003,36 €).

Za to bol odsúdený podľa § 188 ods. 2 Tr. zák. s použitím § 38 ods. 2 Tr. zák. na trest odňatia slobody **vo výmere 7 (sedem) rokov**. Na výkon uloženého trestu bol podľa § 48 ods. 2 písm. b/ Tr. zák. zaradený do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Podľa § 287 ods. 1 Tr. por. súd uložil obvinenému povinnosť uhradiť poškodenému M. M. škodu vo výške 3003,36 € (tritisíctri eur a tridsaťšesť centov) (90.479,50,- Sk).

Proti tomuto rozsudku podal obvinený ihneď po jeho vyhlásení odvolanie do zápisnice o hlavnom pojednávaní (č.l. 288). Včas podané odvolanie odôvodnil osobitným podaním prostredníctvom obhajcu.

V písomných dôvodoch odvolania (č.l. 304-307) obhajca poukázal na obranu obvineného, ktorý tvrdil, že ničoho sa nedopustil, na skutočnosť, že obvinený mal obuté topánky s oceľovou špicou a v prípade kopnutia by poškodenému musel spôsobiť vážnejšie poranenia, vytýkal súdu prvého stupňa, že sa nezaoberal výpoveďou svedka T. O., ktorý nevidel na poškodenom známky poranenia, pričom poškodený bol značne pod vplyvom alkoholu, napokon namietal právnu kvalifikáciu, nakoľko nebola preukázaná výška škody. Záverom opravného prostriedku navrhol napadnutý rozsudok zrušiť.

V zákonom stanovenej lehote podal odvolanie i okresný prokurátor (č.l. 309-311) do výroku o treste, pretože obvinený sa skutku dopustil v priebehu skúšobnej doby podmieneného odsúdenia. Navrhol preto zrušiť napadnutý rozsudok vo výroku o treste a uložiť mu prísnejší trest odňatia slobody.

Na základe včas podaných odvolaní vo veci rozhodoval Krajský súd v Bratislave, ktorý na verejnom zasadnutí 12. januára 2012 rozhodol rozsudkom sp. zn. 5 To 88/2009 tak, že podľa § 321 ods. 1 písm. d/, ods. 3 Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o treste a podľa § 322 ods. 3 Tr. por. sám vo veci rozhodol a podľa § 188 ods. 2 Tr. zák. za použitia § 37 písm. m/, § 38 ods. 4 Tr. zák. uložil obvinenému trest odňatia slobody vo výmere **8 (osem) rokov a 10 (desať) mesiacov**, na výkon ktorého zaradil obvineného podľa § 48 ods. 2 písm. b/ Tr. zák. do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia.

Rozsudok súdu prvého stupňa nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť 12. januára 2012, kedy vo veci rozhodol krajský súd, pričom obvinený uložený trest od uvedeného dňa vykonáva v Ústave na výkon trestu Leopoldov.

Odpis rozhodnutia krajského súdu obvinený prevzal 7. marca 2012, jeho obhajca prevzal rozhodnutie 29. februára 2012 a prokurátor 24. februára 2012.

Okresný súd Bratislava IV dňa 10. februára 2014 predložil Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky dovolanie obvineného F. H., ktoré podal prostredníctvom ustanoveného obhajcu JUDr. D. P.. Dovolanie bolo podané na súde prvého stupňa 30. apríla 2013 z dôvodov § 371 ods. 1 písm. c/, i/ Tr. por. a doplnenie dovolania došlo 5. júna 2013.

V písomných dôvodoch svojho dovolania obvinený vo vzťahu k uplatnenému dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. argumentoval tým, že rozhodnutiami prvostupňového i odvolacieho súdu bolo porušené jeho právo na obhajobu, nakoľko sa sudy stotožnili s výpoveďami poškodeného, napriek tomu, že sa v nej nachádzajú vážne rozpory a protichodné tvrdenia. Z vykonaných dôkazov nemožno jednoznačne bez akýchkoľvek pochybností určiť výšku škody, pričom súd odmietol vykonať dôkazy, ktoré navrhoval na preukázanie skutočnej výšky škody.

V rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. namietal pravdivosť výpovede poškodeného, pričom pri ustálení výšky spôsobenej škody vychádzali sudy práve z týchto nepravdivých výpovedí. Spochybňoval výšku škody ustálenú súdmi a rovnako

namietal prepočet kurzu koruny voči Euru, takýmito prepočtami sa znateľne menila výška škody. Deklarovaná škoda, o ktorej výške sú dôvodné pochybnosti, mala presiahnuť hranicu značnej škody (80.000,- Sk, resp. 2660 €), a teda zločin lúpeže bol posudzovaný ako kvalifikovaná skutková podstata trestného činu v 2/ odseku § 188 Tr. zák. Skutok podľa neho mal byť posudzovaný iba podľa § 188 ods. 1 Tr. zák. V závere svojho mimoriadneho opravného prostriedku navrhol zrušiť napadnutý rozsudok krajského súdu, ako aj rozsudok okresného súdu a prikázať prvostupňovému súdu, aby vec v potrebnom rozsahu znova prerokoval a rozhodol.

Predsedníčka senátu súdu prvého stupňa v súlade s ustanovením § 376 Tr. por. doručila rovnopis dovolania ostatným stranám, ktoré by mohli byť rozhodnutím o dovolaní priamo dotknuté, s upozornením, že sa môžu v lehote, ktorú im určila, k dovolaniu obvineného vyjadriť. Uvedenú možnosť využil prokurátor, ktorý vo svojom vyjadrení z 19. júna 2013 (č.l. 431) uviedol, že dovolacie dôvody nie sú dané, nakoľko dovolanie smeruje proti skutkovým zisteniam, a preto navrhol dovolanie obvineného odmietnuť podľa § 382 písm. c/ Tr. por.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) zistil, že dovolanie bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por.), v zákonom stanovenej lehote a na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 1, 3 Tr. por.). Dovolanie podal obvinený v súlade s ustanovením § 373 ods. 1 Tr. por. prostredníctvom obhajcu. Zároveň však zistil, že dovolanie obvineného je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, lebo je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por.

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojich rozhodnutiach opakovane zdôrazňuje, že dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným k náprave výslovne uvedených procesných a hmotnoprávných pochybení súdov a predstavuje výnimočné prelomenie zásady nezmeniteľnosti právoplatných rozhodnutí, ktorá zásada je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Táto výnimočnosť je vyjadrená práve obmedzenými možnosťami pre podanie dovolania, aby sa širokým uplatňovaním tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia opravná inštitúcia.

Dovolanie preto možno podať iba z dôvodov taxatívne uvedených v ustanovení § 371 Tr. por., pričom dôvod dovolania sa musí v dovolaní vždy uviesť (§ 374 ods. 2 Tr. por.). Dovolací súd je viazaný uplatnenými dôvodmi dovolania a ich odôvodnením (§ 385 ods. 1 Tr. por.) a nie je povolaný na revíziu napadnutého rozhodnutia z vlastnej iniciatívy. Právne fundovanú argumentáciu má zaistiť práve povinné zastúpenie obvineného obhajcom – advokátom.

Obvinený ako prvý dovolací dôvod uplatnil ustanovenie § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por., podľa ktorého dovolanie možno podať, ak bolo zásadným spôsobom porušené právo na obhajobu.

Právo na obhajobu každého, proti komu sa vedie trestné konanie, je v Trestnom poriadku upravené v § 2 ods. 9. Vyjadruje jeden z právnych princípov, na ktorých je vybudované trestné konanie a jeho zmyslom je zabezpečiť úplnú ochranu zákonných záujmov osoby, proti ktorej sa vedie trestné konanie, ako aj prispieť k náležitému zisteniu skutkového stavu a správneho rozhodnutiu. Toto právo primárne zahrňuje právo na osobnú obhajobu (§ 34 ods. 1 Tr. por.), právo nechať sa obhajovať obhajcom (§ 34 ods. 1, § 36 Tr. por.), ako aj právo na povinnú obhajobu (§ 37, § 38 Tr. por.). Jednotlivé zložky tohto práva sú v širšom zmysle upravené v ďalších ustanoveniach Trestného poriadku. Dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. je iba zásadné porušenie práva na obhajobu. Takýmto zásadným porušením by bolo najmä porušenie ustanovení o povinnej obhajobe podľa § 37, ktoré by mohlo mať konkrétny vplyv na vykonanie jednotlivých úkonov trestného konania smerujúcich k vydaniu rozhodnutí procesnej povahy (napr. rozhodnutie o obmedzení osobnej slobody) alebo meritórneho rozhodnutia. Dôležité sú preto i konkrétne podmienky prípadu, ktoré je potrebné vyhodnotiť individuálne ako aj vo vzájomných súvislostiach.

Proces dokazovania (a to nielen z hľadiska hodnotenia obsahu jednotlivých dôkazov, ale aj z hľadiska rozsahu dokazovania) je ovládaný zásadou voľného hodnotenia, kedy po vykonaní logických úsudkov v kontexte všetkých, vo veci vykonaných dôkazov, dochádza k vydaniu meritórneho rozhodnutia. Zákon pritom neurčuje a ani nemôže určiť konkrétne pravidlá, podľa ktorých by sa malo postupovať v konkrétnom prípade pri určení rozsahu dokazovania alebo pri hodnotení obsahu dôkazov. Jediným všeobecným pravidlom určujúcim rozsah dokazovania je zásada vyjadrená v ustanovení § 2 ods. 10 Tr. por., podľa ktorej orgány

činné v trestnom konaní postupujú tak, aby bol zistený skutkový stav veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, a to v rozsahu nevyhnutnom na ich rozhodnutie. Nevykonanie dokazovania v rozsahu predpokladanom obvineným a hodnotenie dôkazov spôsobom, ktorý nezodpovedá predstavám obvineného, nie je možné uplatňovať v rámci tohto dovolacieho dôvodu. Zo strany obvineného ide o skrytú formu vyjadrenia obvineného, aby boli vykonané dôkazy vyhodnotené v jeho prospech. Z uvedeného vyplýva, že v danom prípade k žiadnemu závažnému porušeniu práva na obhajobu nedošlo, preto argumentáciu obvineného vo vzťahu k tomuto dovolaciemu dôvodu vyhodnotil dovolací súd ako nedôvodnú.

Napokon obvinený uplatnil dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., podľa ktorého dovolanie možno podať, ak je rozhodnutie založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

V rámci posudzovania existencie tohto dovolacieho dôvodu dovolací súd skúma, či skutok ustálený súdmi nižšieho stupňa bol správne podradený pod príslušnú skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Iba opačný prípad odôvodňuje naplnenie tohto dovolacieho dôvodu. Do úvahy prichádzajú alternatívy, že skutok mal byť právne posúdený ako iný trestný čin, alebo že skutok nie je trestným činom. Spomenutý dovolací dôvod napĺňa aj zistenie, že napadnuté rozhodnutie je založené na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia. Pod týmto sa rozumie napr. nedostatočné posúdenie okolností vylučujúcich protiprávnosť činu (§ 24 až 30 Tr. zák.), premlčania trestného stíhania (§ 87 Tr. zák.), ďalej pochybenie súdu pri ukladaní úhrnného alebo súhrnného trestu, spoločného trestu alebo ďalšieho trestu (§ 41 až 43 Tr. zák.), ukladania trestu obzvlášť nebezpečnému recidivistovi podľa § 47 ods. 2 Tr. zák. Uvedené ustanovenie sa vzťahuje aj na porušenie iných hmotnoprávných predpisov ako je Občiansky zákonník, Obchodný zákonník a pod., pokiaľ tieto majú priamy vzťah k právnomu posúdeniu skutku.

K uvedenému dovolaciemu dôvodu je potrebné ďalej uviesť, že pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia o existencii tohto dovolacieho dôvodu je dovolací súd vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré urobili súdy nižšieho stupňa, teda dôvodom dovolania nemôžu byť nesprávne skutkové zistenia, čo vyplýva aj z dikcie ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. Dovolací súd skutkové zistenia urobené súdmi nižšieho stupňa nemôže

ani meniť ani dopĺňať. To znamená, že vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi nižšieho stupňa vyjadrenú v tzv. skutkovej vete výroku, môže obvinený v dovolaní uplatňovať iba námietky právneho charakteru, nikdy nie námietky skutkové. Za skutkové námietky sa pritom považujú námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne proti hodnoteniu vykonaných dôkazov súdmi nižšej inštancie. Dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať. Ťažisko dokazovania je totiž v konaní na súde prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, resp. korigovať iba odvolací súd v rámci odvolacieho konania. Dovolací súd nie je možné chápať ako tretiu „odvoláciu“ inštanciu zameranú na preskúmavanie rozhodnutí súdu druhého stupňa. V tomto smere dovolací súd odkazuje na ustálenú judikatúru k výkladu a aplikácii dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.

Z obsahu dovolania obvineného vyplýva, že vo vzťahu k citovanému dovolaciemu dôvodu obvinený uplatnil námietky, ktorými zjavne vybočil z deklarovaného dovolacieho dôvodu. Jeho námietky smerovali proti spôsobu hodnotenia dôkazov a správnosti skutkových zistení súdmi nižšieho stupňa. V podstate spochybňoval súdmi ustálený skutkový stav a následne predstrel vlastnú verziu skutku založenú na inom, pre neho priaznivejšom hodnotení dôkazov. Skôr ako o právnu námietku ide o skrytú snahu obvineného, aby vykonané dôkazy a skutkový stav boli vyhodnotené v jeho prospech.

Čo sa týka právnej kvalifikácie konania obvineného ako zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák., táto zodpovedá priebehu skutkového deja uvedeného vo výroku napadnutého uznesenia po objektívnej i subjektívnej stránke a je správna. Súdmi ustálená výška škody (3.003,36 €), ktorým zistením je dovolací súd viazaný, presiahla sumu 2.666 €, ktorú sumu v zmysle § 125 ods. 1 Tr. zák. treba považovať už za väčšiu škodu. Z toho dôvodu bolo potrebné zistený skutok posudzovať už podľa kvalifikovanej skutkovej podstaty, a preto námietky obvineného nie sú opodstatnené.

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolací súd na neverejnom zasadnutí uznesením, bez preskúmania veci odmietne dovolanie, ak je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por.

V posudzovanej veci, ako už bolo vyššie uvedené, neboli splnené zákonné podmienky dovolania, a preto Najvyšší súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí dovolanie obvineného F. H. podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietol.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu s'ťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 13. februára 2014

JUDr. Juraj K l i m e n t, v. r.
predseda senátu

Vyhotovil: JUDr. Peter Szabo

Za správnosť vyhotovenia: Gabriela Protušová